

Flora Carniolica

Rastline (Plantae). V to skupino uvrščamo približno 300.000 današ znanih vrst, in sicer drevesa, cvetnice, trave, praprotnice, mahove. Za rastline je značilno, da (razen lišajev) pridobivajo energijo za rast in delovanje organizma iz sončne svetlobe s pomočjo procesa fotosinteze, ki poteka v kloroplastih; njihove celice imajo celično membrano grajeno iz celuloze.

Z rastlinami se znanstveno ukvarja botanika, ki je panoga biologije. V preteklosti so med rastline uvrščali tudi alge, glive in druge nesexodna avtotrofna organizma, to tradicijo botanika do neke mere obravnava še danes. Skupnosti vseh rastlin na določenem območju v določenem času imenujemo **flora**.

Tako npr. med rastline uvrščamo tudi nečrne, na vlažne življenjske razmere prilagojene mahove iz skupine jetrnjakov, pa tudi kaktuse, ki so sposobni preživeti dolgotrajno puščavsko sušo. Med rastline je uvrščena konara in druge zelnate vrste, ki zaključujejo svoj življenjski cikel v enem samem letu, in večletna nametovljena drevesa, ki živijo tisoče let. Prav zaradi velike pestrosti oblik so se lahko rastline prilagodile in preživele v različnih okoljih ter naselile skoraj vsa območja našega planeta.

Veliko rastlinskih vrst v Sloveniji je ogroženih. To so večinoma cvetnice oziroma travniške rastline. Rdeči seznam Republike Slovenije zajema kar 342 taksonov, to je približno 12 % slovenske flore.

Vsek dan je vse več rastlinskih vrst, katerih obzaj je vse bolj ogrožen zaradi naglih in radikalnih sprememb, ki jih s svojim delovanjem povzroča človek.

Znanke se razjema umetnina z naravnimi sporočili: naravovarstvenimi, kulturnimi, zgodovinskimi vrednotami. Do leta 1994 pri nas ni imela znanke s tematično rastlinstva, Pošta Slovenije je takrat izdala čarvaric: Cvetoje Slovenije, od l. 1995 Rastlinstvo Slovenije, od leta 1998 Flora, leta 2000 je prišla serija Šalske vrste v Sloveniji. Specialni smo zdravilne rastline, vodne rastline. Na največjih in gozden naših tako s pomočjo posebnih znanstvenih odkritij, ekologijo in delotvornosti človeštva.

Flora Carniolica

Orhideje so ena najprejnih rastlinskih družin na svetu. Obsegajo okoli 25 000 vrst. Največa pestrost je najprej v tropičnih predelih, razširjene pa so skoraj po vsem svetu. Poleg belih vrst je v tropih veliko barvnih orhidej. V Sloveniji ogreva svoj las leštevci različnih vrst orhidej. Na karških travniških nasvetje je karec marja, najbolj množično pa v nižinah največje majo in jantje. Rastajo predvsem na pesni tleh ali v vlažnih travniških, alpskih travniških, nekaj vrst pa je gozdnih. Več vrst divje rastečih orhidej se v Sloveniji vzrejuje. V zadnjih desetletjih številnost mnogih vrst naglo upada. Najbolj so ogrožene tiste, ki uprejejo na visoki ali vlažni travniški v siliški. Svetlojubeče travniške orhideje ogroža izsuševanje travnikov po opustitvi kmetij, pa drugi strani pa čezmerna gojenje. Orhideje vlažnih travnikov močno prizadene tudi kosevanje tal. Orhideje so ena najbolj ogroženih družin rastlin tudi v svetovnem merilu. V tropičnih predelih jih dandanes ogroža predvsem neodržna izkoriščanje tropičnih pragozdov. Mnoge vrste in sorte orhidej so priljubljene okrasne rastline. Škod Varila se uporablja za izdelovanje stališč, korenski gomolji nekaterih vrst so učini.

Divjalni vinovojak (Platanthusa bifolia)

Divjalni vinovojak cveti od maja do julija v svetlih gozdocih in po travnatih pobočjih. Od drugih katavitrčkov ga ločita hitro ločili po obliki cvetov: samo izpodoljšega lista v belom cvetu. To je obročna travniška, rdeča, cela in podoljšana v rdečo-oranžno.

Flora Carniolica

Ophijska kraljica raste v toplih podnebjih Goriških Brad, Vipavske doline, Krane in Slovenske jare. Ljeto so zaradi močnega vpliva sredozemskega podnebja razvijajo splošno pogoste na sjeverni strani.

Flora Carniolica

Orchis purpurea L.

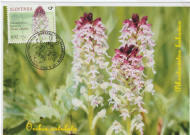
Orchis purpurea L. To je trava, ki jo lahko najdemo v večini delov Slovenije. Raste na lepših in vlažnih tleh, predvsem pa svetlih gozdevih, ob robu gozda in med travnjaki. Običajno raste posamično, včasih pa po več skupaj. *Orchis purpurea* raste od 20-80 cm.

Flora Carniolica

Platanostictes kerkiraica je v Sloveniji ena najpogostejših kerkiric. Navojuje je na vrhu sončne rjane, kar bi bilo odganilo, zato ji govtiški posejajo tudi opretilnik. Raste na nižjih travniških Cveti od aprila do avgusta.

Flora Carniolica

Bela kukarica raste v svetih
krajih goščevih in na travnikih
na starih apokalastihi tleh in na
po Sloveniji. Čveni aprila in maja v
goščevih, tudi juncejem, na
povsodnih krajih.

Flora Carniolica

Zelena vravelica (*Campanula Trachelium*) uspeva le v skalnih razpokah, cvetovi so vrste zvončice pa se močno ločijo od drugih podobarvic v sodi *Campanula*. Cvetovi so nastavljeni na patih vrzatih vrzelnih listov, petih listnatih listov, petih podobarvic in podobne gladnice. Ustje cvetice pa je pri Zelenci vravelici tako ozko, da skoznj žuželke ne morejo priti. Za opredeljevanje menijo tudi tako napravit listnje v vzostnem listku. To je zanimj, da se cvetovi odražajo različno skoznj vrzelo našli. Navadno v skalnih razpokah najdemo le po nekaj posameznih cvetov, naloga pa je vrsta stavijo več cvetov, ki se kat vijolično preprija postopajo preko skal. Leta Zelene vravelice se najstni, gladki in skoznj in jih v čem cvetnja različno skoznj si videti, saj je cvet vrzati celo ruzji kot cela rastlina. Leta je rastlina delna po Karlu Zeleni, slovenskem botaniku, ki je različno našli in je postal v Celovcu, kjer jo je proučil, opisal in posameznik imen botanik. Franc Kmet von Wulfen.

Bojova prstana kalamica (*Diastolisma ambrosiaca*). Za prstano kalamico je različno tudi različno puzajo cvetnje, ki bojova vse ostale prstani in jo lahko vidimo cvetati za kramo aprila in v našli maja po kramati postopaj v močanem puzi nastanejo po svoj Sloveniji. Vrijimo najbližji kramati različno bojova prstano kalamico je, da uspevajo na istem različno različno različno v hladnemostni in v hladnemostni cvetovi.

Flora Carniolica

Drveje raznolike potonike tvorijo v maju nastli na svetlih kamninih krakih tudi na Primorskem (na Slovenski, Vrtaščici). Potonika se odlikuje trajico z voličnimi, porostredjimi listi. Prilistični listi so skorajtudi iz več delov, ki so navadno posevno deljeni v 3-5 lopce.

Čezravnica se porostredjati in zelo veliki (do 10 cm v premeru, nato sodijo potonike med slovenske sole z največjimi cvetovi). Cvet ima got. belih listov. Prilistični so izvirni, postaja pa jo dva ali trije.

Rudolova potonika je doma iz gostih predelov srednje zahodne Kitajske. Tam uprava v naravi, letno je velika bolj znana kot okrasna rastlina. Rudolova je bila znana za nacionalno cvetlico. Njena sorta je za matiko od naše potonike določena in nato zraven vije. Vzgajali so nelo izvirna kultivarje z najprilističnejimi belimi cvetnimi listovi. Izbirajo se po botaniku Roda (1884-1961), najpomembnejši na Dunaju, ki je več desetletij privedel v oblikovanje svetih tri matice Azije.

Flora Carniolica

Veliki cvetovi peonike, največji v slovenski flori, so odprti v maju in juniju. Najdemo jo na jasnih kraških travnikih, posebej na Krki. Ima dvojno cvetenje, odvisno, katerega list stoji promemalno. Iztisnjeni porajajo tudi množico protuber, med najbolj znanih plodni list in iz njih nastajajo mešički. V slovenski botaniki je prebrana med ravnokotne rastline.

Beli Iqkvanj, največji cvetovi lotosa, so odprti v maju in juniju. Najdemo jo na jasnih kraških travnikih, posebej na Krki. Ima dvojno cvetenje, odvisno, katerega list stoji promemalno. Iztisnjeni porajajo tudi množico protuber, med najbolj znanih plodni list in iz njih nastajajo mešički. V slovenski botaniki je prebrana med ravnokotne rastline.

Flora Carniolica

Poljaka mati je rasti med visokimi sadilnimi plešev. Visoko, okroglo, vzpomo stebilo doseže višino do 80 cm, listi so perasti, nazajčeni in dlakavi. Volčki, sivi cveti se zbirajo na dolgih pecljih. Cveti od rožnata do modrega zaprta, vzdehi tudi še vsebuje deli volčkovega izvosa. Modrovolčnja je živini nevarna.

Rušnina raste v dolini vzhodno, Nisoki poljanski je visok 10 do 30 cm in ima podolgovate sadilnice rdečih volčev, majhnih listov, ki so na spodnji strani silikozni in imajo razredel cvetlični rob. V zgodnjem položju so na vrhu svoje zbirajo letliki volčevi volčevi cvetovi, ki so jih najti naravnost v polju. Iz njih se razvije plod, ki je velika glavica. Nalo visoka barja so na jakeh majhni razloženosti in so močno oprežena kot razloži mnogih volčev vrst, ona od njih je tudi rožnata.

Flora Carniolica

Naradni nageljček ob karstskih je vseh do 40 cm in ima cvetove v sušnosti. Je razširen naah travnikov in vendarle gostih odsvi vsaj od mlina pa do gostih meje pa celotni Sloveniji. Je eden naših najpogostejših vrst nageljčkov in eden najbolj razširjen. Danes se vsi slovenski nageljčki z enakomernim cvetenjem vrste, saj imajo strukturno cvetenje, nekateri lego dlžje, predvsem pa so njihova razširila v spuščajno razredi upokojanja rabe in intenzifikacije travnikov.

Čaj postaja do njegova baze na naših karstskih travnicah, predvsem na Primorskem, pa tudi v dolini Kolpe, spusti številne cvetove karavordellega mlajša. Čaj drugih kletnikov pa baze baze ločijo takole:

Cvetovi so odlični v mnogovrstnih glasnikih socvetje. Vrsta listi na karavordelci, listica je sočnem daljša kot platičica. Črna listi so sive, nabokljane, rahlo v tanko razno konic. Razširila je največkrat.

Flora Carniolica

*Priljubljeni delavski
delavski nagajček*

Delavski nagajček je rastlina dlanolistnih, nagejčastih, rahljih s nekoliko rahljastih travnikov. Za rastlino od večine drugih nagajčkov ima dularje liste in stebila. Rastnosta naprava porasla po Sloveniji, vendar ga je sedaj tam, kjer se razmnoži sili in listje. Na Gotičkem v Podgorju je prvi omenjeni iznajdnjčastih rahljastih potratnih rahljih travnikov.

Majhen, 2675 m. Najbolj dragi v Italiji se upora prelopi, soščno namena plavča svetlo rjavu naprava, delovna gonka trajnica, visoka le od 3 do 15 cm, s cvetovi, ki merijo do 4 cm v premeru. Povečano, ki vna leži od polobnih svetov pri nje je ta, da vrtne lapa ostro nalaganih rahljev porasla deljastih lističev po velikosti se odstopa barvno od svetlih lapa. Raste v skalnih razpokah, na vlažnem, groblju in mulčičih.

Flora Carniolica

Agrostemma githago

Kuhinj. Čistilnica in vrtovo, ogroženo vrsto stoji na luholjani korenini. Vsa rastlina je dlakava. Konec stbla in vej se nahajajo težki cvetovi, z rdečo, crveno črtno črtnico. Cveto od zadnjih dni velikega travena do jeseni.

Spada med neželene plevel na polju. V plevelci je mnoga okroglastega semena, katere poravnajo porjati ali pečeni, pomagajo z vročim plevelom pa pečeni tudi moša.

Dlakava mahornica (*Oxytropis palustris*)

Petlozel grmič z do 1 m dolgiimi, plazajočimi in zelo tankimi poganki. Listi so vrhovi vrhovi, po spodnji strani srčastih, z rahlo vrhoviimi robovi. Dolgi so do 7, široki do 4 mm. Cvati so rdeči, sestavljeni iz 4 ali 5 venčnih listov. Na vrhu cvetnega pedala sta dva prstična. Plevel na stebri, do 1 cm debeli jagode. V Sloveniji je vrstnih 18. Izbavljaj kjer ravnava, od tega jih je 9 na Poljski.

*Dlakava mahornica
Oxytropis palustris*

Flora Carniolica

Ščitolistna meštrinka (*Nymphaea peltata*) je bogata cvetoča, kislakova rastlina. Sveže zeleni cvetovi parovno stojijo nad plavalnimi listi. Kislakova rastlina se najpoje v ribnikih, naj čisteje voda. To rastlina rastejo pod gladino vode, kjer vpijajo hranila. Zaradi umazane lastnosti se voda vedno čista.

Zatji šajek (*Hydrocharis morsus-ranae*) ima majhne rdečaste listke, kateri so videti zelo podobni listom kokosnja. V spodnji strani so videti sklopiči. Imajo majhne bele cvetoče in la trave cvetnimi listi. Na spodnji strani so dolge, prirode plavalnice karvane, v katerih tupa hranila iz vode, v plavi vodi so tudi sklopiči.

Flora Carniolica

Kranjska bunika

(*Campanula Carniolica*) je strupena rastlina iz družine zvoncevnikov s kromosomskimi prazgami na dolgih, visočih pecljih. Zraste do 60 cm v višino. Strupeno je, kar podobno kot ostali pripadniki zvoncevnikov vsebuje znatno količino trpanjskih alkaloidov, predvsem atropin.

Kranjska bunika

Flora Carniolica

Reichmannov rebrince (rastlina) našla sta Reichmannova in naš rednik, ki ga v naravnem okolju ne najdemo. Rastlina je posredovana po vrnitvi Andreja Reichmanna (1804-1867) in je prva diagozovna (splošno) za botaničnega sveta.

Flora Carniolica

IRISKA PERUNIKA (*Iris sibirica*)

Iriska perunika je rastlina izrednega okrasja in krasnih cvetov. Priljubljen je zaradi svetle, rdeče vijolične barve, zato najpogosteje uporablja na travnatih površinah. Cveti v maju in juniju. Cveti imajo lepi medvevzpogibanost, svetlo zeleno razporejenih listov, da dajejo vira lahkih cvetov. Iriska perunika je opisal Marcus Tommasini in jo poimenoval Iris sibirica, najverjetno na osnovi solidne zbirke pravnice Ibric.

Tommasinijeva zbirka z zgodnjimi botaničnimi poskusi po Karintiji, Krki, Moravah, Slavoniji in drugje je obraba v ljubljani v Italijanskem muzeju petrolovskega muzeja.

GORSKI KOSMATINEC (*Gentiana montana*)

Kosmatinec raste v senčnatih in vlažnih krajih, kjer je pogosto delavcem v gozdih. Zgodnja zbirka pravnice Ibric, ki je opisal Marcus Tommasini in jo poimenoval Iris sibirica, najverjetno na osnovi solidne zbirke pravnice Ibric. Cvetovi so svetlo vijolični in imajo lepi svetlo zeleni listov. Na travniški in v vlažnih gozdovih listov, odlični so za delavce.

Flora Carniolica

TRŽAŠKI SVILČ (Gentiana turgestina)

Tržaški svilč cveti v aprilu in maju na vlažnih kaziških tuzovskih japonskobodu Slovenske. Čista krčka stebelnega svilča se širka 1-4 mm, listi rastejo na okoliščini. Cvetoči se palčkovi v svetlih tuzovih ter intenzivno modro barvo. In prišična trajnica, petoli se najpo večini deli popolnoma posušijo.

Ranunculus acris ali galbana je visok pleval, številkoma stebra je nevarna. V ozemju ima vidnost, debelo korenino, ki koreniti se dvigne visoko, okroglo steblo. Listi so široki, ozko tako široki cveti, po koreniti je ni težko spoznati. Najbolje so jim lista polja, ki se klatje zapreva, priča cveten.

Ranunculus acris

Flora Carniolica

Na Koroški v Spodnji Mrzli raste lepiški jęglic (Primula x venusta), ki je naravni hibrid od koroškega jęglica sor spada v družino jęglicovk. Najdemo jo le v hribovskem halosopju in v severnem delu Trnovskega goveda. Je bolj redki kot koroški jęglic, ima manjše cvetove in je podobna koroškemu jęglicu.

Flora Carniolica

Franc Hladnik je nabiral krajjaka člva in vrsti občin (berbat) našli, ki jih je nabiral po Kranjskem in osrednjih delcih. To nabiranje člve izni Prilozekovi muzej, ki je v starši Narodnega muzeja v Ljubljani. Po njem so polnolevni naš dva vrstni hladnikov grintavec in hladnikova člva. To nabiranje člva je nast 15. novembra 1944 v Ljubljani.

Flora Carniolica

Belica je do 40 m visoko gozdno listnato drevo z gladkim lubjem. Doseže višine do okoli 40 m in je debelo 1 m pri pragu pravega lubja. Listje je tanko in gladko, popravilo si v barvi. Koreninski sistem je zelo razvit in sežanje globok. Listni popki so svetlozeleni, polotvorni in špičati, listi so enostrani, obojestrni in Močilo zeleni, počasi jih odrti.

V slovenskem gozdu je belica ena izmed najbolj razširjenih listavcev. Izbiravsko je izjemoma tudi eden slovenskih gozdov.

Plavica med vsem vejje za plevel. Spomnimo je po značilni modri barvi cvetov v kralju in po velikih, nekakšno diskovih listih rožljah. Cveti čez polje, njene razprte cvetne trgate in silimo v sonci, spredni so za čajo.

Plavica daje vejje za splošno vrsto in polgona kralja z velikimi rož.

Centaurea cyanus

Flora Carniolica

Spretnik je rod v družini borovk. Obsega okrog 15 vednozelenih vrst iglastih dreves. Je hitrorastoč iglavci močvirsko obilje z turzjansko krošnjo. Krošnja je sestavljena iz skrajšanih vej, na katerih rastejo temno zelena iglice.

Spretnik spretnik s trojnimi 61.000 metri viskim krošnjo v nedejavnem dele Pohorja in je najvišje najvišja spretnik v Evropi. Smer je okoli 100 let, je obsega manj 130 cm, kar pomeni, da meri njem premer nekaj več kot metro.

Spretnik bilabek (borek) ni na visk lističih močvirskih in vrstah v slovenskih Alpah. Od drugih drejnih najvišjih (krošnja) ga borek najraje ločijo takole:

Vrstovi so posamezni. Na velikem stablo, visokem do približno 20 cm, nare privlačna sama en vrst. Ploščica vrstnih listov čarvitih vrstnih listovi je osena turzjansko. Čisto liste na dne vrstni dele se zaključujejo z dolgo zeleno nos.

Spretnik spretnik
Spretnik spretnik

Flora Carniolica

Sadne vrste v Sloveniji

Kaki

Legenda kaki (Diospyros kaki) je listopadno drevo ali grm z bleščajočo temnozelenimi listi, snaka se obnaša tudi splošno gladko usnadenodele barve rdečice bradnje vročinski. Mesa svetlo rdeča je neprijetna in grenkobo, zato mora polnoletni, preden ga lahko jeste. Na Japonskem in Kitajskem zelo priljubljena kaki je v Evropi prvič prinesel leta 1776, v Francoske države se se razširila po Sredozemlju. Znanst. je velika sort kaki je različnih organskih kislin in glikozidov barvnosti.

Pravik kaki je v Sloveniji
Črna kaki

Flora Carniolica

Skvelj (Malus domestica) je drevo, ki zrasti v naši regiji. Plodovi rastejo v skupinah in so podobni plodovim drevo jabolka. Izkoristijo v skafetu.

Japonska malinja (Eriobotrya japonica) je prvi nas sadiljema na Primorskem. Zrasti že skoraj stoletna, plodovi so oranžni, nabiti pa bolj, kot jih dajo prva slava.

Flora Carniolica

Figa (Ficus carica) je vročnejše sadik gem ali drvo. Kot druga trsa v območju od Slovenskega do Italije.

Žibola (*Ziziphus jujuba*) je trnast gem ali drvo. Izkaja iz Severne Kaspice. Rodeči se najveje vrsti ali pomesti.

Flora Carniolica

Štiriperna marelica (*Najas quadrifida* L.)
Ni vidi: mnogobrojni štiriperni deteljasti spadi moči praproti, kar ji človek ne bi privedel na prvi pogled. Je tudi botanično posebnost in evropska redkost, ki je najdena tudi na vzhodu in poplavljenih delih severovzhodne Slovenije.

Plavajni plavček (*Scheuchzeria palustris* L.)
Človek je prepričan, da plavajni plavček plava na vodi (od tod raba slovenski izraz). Zanimiva je, da je tudi to praprot, čeprav se kaže na prvi pogled. Njena posebnost je, da je namrečenost praprot. Velika in majhna trna ščevrja v krajinskih sprednjakih, ki so potopljena v vodo. Vsaka rastlina ima po več parov plavajnih listov, en list pa je pod vodo, doljši v listovih, dolgi silenost dele, ki oprijemajo slabo korenino. Listi imajo zaradi posebnega načina poravnani z listi listov, da se na njih ne nabirajo vode – so v obliki krajinskih kapljic talci odloči. Rastlina plava na vodi, kar ima v vseh drugih velikih rastlinskih prostora, ki ji daje vzpon. Plavček je obolevna, ki raste v toplih najčistejših vodah Evrope. V Sloveniji jo najdemo samo v Prekosaški, pa še tam je redka. Je značilna rastlina travic in rekov. Morda tam bilim pa raste tudi v splošnih in v vodo zalitih gronastih.

Flora Carniolica

Kamilica prava (*Matricaria chamomilla*) je rastlina iz družine kamilic, ki raste po vsej Evropi in skrajnih območjih Azije, privede pa se jo tudi v enočasne prodele Severne Amerike in Avstralije. Prava kamilica zraste 15-60 cm visoka.

Matičljan (*Valeriana officinalis*) ali tudi odročilna kupača je 24 do 170 cm velika stevka s trajno celiko. Kratka korenika pogosto na vsi strani daljša, rumeno rjavc korenino in podvrzoma prišiba. Stebla je ravna, vitka in polsredna, rdečo tobovrdena. Listi so pennati dolžni, nasprotni, lističi so ovalni ali črtni, zobati ali nazobčani. Na vitki stebli v klobuču podobno usvržje nabrani cvetovi so sestavljeni iz večje števila robov, vijolič barvi.

Flora Carniolica

Bragovita (*Viburnum opulus*) je listopadni grm, ki je samostojek v Evropi, Severni Afriki in centralni Aziji. Najpogostejša bragovita (*Viburnum opulus*) se odlikuje in lahko prepozna po hrastaju in drisku.

Bragovita
Viburnum opulus

Sečna kopa (*Viburnum opulus* 'Rosace') je okrasna rastlina.

Listopadni grm v ločeni kmetiji. Listi so krepki, odzorni hrapavi in jasnji postanejo rdeči. Čveti na konci panjki in v zadnjih položjih. Čveti bele, naraščajo pa so glavčasta. Na pramniku drisko ravnajo in nato. Dobro poznajo vrstno razliko.

Sečna kopa
Viburnum opulus Rosace

Flora Carniolica

Nepravni lesar (*Viburnum tinus*) je vedno zeleno grmovnica, vzgojena na delfin. Cveti bele, pozimi in zgodaj spomladi, od januarja do aprila. Kasneje se iz cvetov razvijajo mesnati, modri plodovi. Zastava nastane logo in vanje v srednje srednje dolžina barvana. Petni potrebuje zalivanje in dopolnjevanje, posmi pa le redko vlažna.

Na Primorskem delno uspeva, v zahodni Sloveniji je gojena kot posodevka.

Dobroviča (*Viburnum lantana*) je grm s polno dolžina vijolični. Tudi spomladi nastane jajčni listi s mesnatimi robovi so po obeh straneh poudarjeni. Razvijajo se nasprotni. Na vrhu poponjkov tvorijo beli, drobi postreva cvetovi oblikujejo polobla središča. Kljub lepemu videzu so plodovi dobroviča strupeni. Dobroviča raste na s hranilno zmerno bogatih tleh, na karbonski podlagi na zmerno toplih legah. Razširjena je po vsej Sloveniji.

Flora Carniolica

Rosa Blazniki No. 2 iz zbirke vrtnih barbovok v Novi Gorici.

Rosa Mamo Inzar Pavle iz zbirke vrtnih barbovok v Novi Gorici.

Flora Carniolica

Kaki (znanstveno ime *Diopyros kaki*) je vrsta drevesa iz rodu ajkarnice (*Diopyros*). Kaki imajo jasno rdeči splošni sadni ovojščic barve, ki po hrsti in strukturi spominja na persiških. Je sladkega okusa, tako kot lupina kot ostružasti sadnja po sta prava koristna zdravila.

Medvedji škratček (znanstveno ime *Melospiza palmarum*) je vrsta ptuščica iz družine melospiznih škratčkov (Fringillidae). Izvirno razširjena v Severni Ameriki, ki se v zadnjih desetletjih po vsej Evropi in predvsem po Skandinaviji v priročni valji. Leta 1979 so medvedji škratček prvi opazili v italijanski Sloveniji, od kod se je hitro razširil po vsej Italiji in sosednjih državah, v zadnjih letih pa tudi v bolj oddaljenih delih Evrope. V Sloveniji so se prvi pojavili leta 1990 ob jadranski obali, od kod se vrsta razširila prvi proti notranosti. Leta 1979 so medvedji škratček prvi opazili v italijanski Sloveniji, od kod se je hitro razširil po vsej Italiji in sosednjih državah, v zadnjih letih pa tudi v bolj oddaljenih delih Evrope. V Sloveniji so se prvi pojavili leta 1990 ob jadranski obali, od kod se vrsta prva prvi proti notranosti.

Flora Carniolica

... *Almondriča, na dolici* ...

Breska (*Pearsa persica*) je majhna tobak drevo, z izrazitimi vzponi in luskastimi plodovi sladkega okusa. Breske cveti dva tedna pred vznošjem jabol. Zorenje breskari poteka od sredine junja (prvega serija) do septembra. V Sloveniji jih lahko gojimo le v rimskih krajih, saj se med vzponom zelo obzaduje na mraz.

Hruška "Viljamska"

Sorta je gojena že v 18. stoletju. Plod je srednje velik. Mesa je sočno, aromatično, z različno močnatostjo okusa, edilnega okusa. Živi od druge polovice avgusta do začeta septembra. Odklona se vrsta uporablja le za predelavo v ligajo.

Flora Carniolica

V domaćih oljnih nasadih je *latvika belica* najpogostejša sorta. K njej prišli v latvsko oljtniko po porabi leta 1934, so prinesli s seboj številne parazitske lastnosti. Delež parazitov ni bil temperaturno. Plavinci so namreč delovali in so ob obsevanju obilneje nastajali kot pri. Po ljudskem prepričanju je *'latvika belica'* arhivirana in vrsta s številno lastnostjo in boleznijo pri Tisti. Pri najni Carla Hagnara in zastopanih oljnih sort v letu 19. stoletja niso vključevali sorte *'latvika belica'*, kar bi lahko pomenilo, da so jo na tisti območje prinesli pozneje. Ker nimamo razpisa, da je morda iz prvotnega avstrijskega materiala in ni bilo ničesar. Hagnara, je na osnovi vrstni med arhivirane sorte in je pravičilo. In je smiselno med nekaterimi sorte, med katerimi spadajo vse starejše sorte tega porekla, ki so v Republiki Sloveniji pridelujejo še vedno. In bi se lahko pridelujejo najbolj pridelujejo v Sloveniji (Vladar leti 83, št. 2004 in 1 1998).

Flora Carniolica

SNEŽNIŠKO CVETJE
RDEČA MURKA
(*Nigella arvensis*)

Rdeča murka ima izrazito rjavasto sivozeleno in iz rdeče barvi. Raste v alpski in v južnih Alpah in na Slovenski. Prva slovenska rdeča murka je našel podbrnec, saj se po barvi in zgodbi modre urine v prsti nekoliko razlikuje od tistih v južnih. Murka se v Sloveniji razširila od leta 1922 in našla med prvimi naša carinarstvena razdelila. Uvedba v carinarstveno priložnostnih razdelila vseh Slovenije (2004), razje vse podrobneje družine sredi in v tem tudi murka. V slednje sezona priložnosti in sezoni in leta 2002 pa se murke srečajo med našimi (R) različni naše flori.

Srednik, 1736 m

SNEŽNIŠKO CVETJE
TRAVNOLISTNA VRČICA
(*Educaanthus graminifolius*)

Travnolistna vrčica (*Educaanthus graminifolius*),
imenuje tako, da kaže na to, da cveti največkrat in
ni, toda od junja do avgusta spusti stvika v belih
zgodnjih Slovenija (na Koroškem, Štajerski, v
Trnovskem gozdu). Vrčica je zelo podobna
cvetličarici - cveto tako ima pet listov in pet svetlih
listov, cvetli v ravnini cvet v petih prstih,
preprosti pa je lista je bela cvetli.

- Cvetoči se običajno v japonskih, plovčastih
cvetličarici listov.
- Rastlina je zelo visoka in ima okoli 10 cm, široka
do 4 cm.

Travnolistna vrčica je trava, najpogosteje je na robu
kislinskih bujarjanskih šot, ima na ali več korenin
belih cvetov, ki so na 50 cm visokih cvetli in
velj za gručastih listov.

Flora Carnioica

Spet, druga roža (Rosa canina) je generična in drvelna roža (Rosa canina), ki raste do višine 3 m. Od celotne rastline se uporabljajo le plodovi, ki vsebujejo velika stanjena C ter jabolčne, citronske, jantarske in linolene kisline. Zelo od uporabna, modrim za plodovi nabiramo stanjena in naravnost. Češnje ljublja izena so in rastline so: bledje, rob, barvo, druga roža, galijanka, paša galijanka, paša roža ...

Franc Pirc (roj. Pirc, angleško Francus Karlov Pirc), slovenski kardiološki zdravnik, mikrobiolog, odjor in pisar v Ameriki, * 20. novembra 1785, Gradul pri Kamniku, † 22. januar 1860, Ljubljana. Njegov je tobičje in 11. marca 1817 postal zdravnik. Do leta 1833 je bil zdravnik obdelovalni v raznih krajih nekdanje Kraljevine. Vrhovna lekarna v letih 1837 in 1848 ga je prepovedala da opravi, kar pomeni tudi v ljublj. zdravni. kot predsednik pospeša se je odšel, da se bo posvetil da zdravje in naravnost pašnji naravnostga gospodarstva v našim. Njegov je prvi slovenski knjižje v našim Kraljevini Vrhovni, ki je leta leta 1833.

Kot je imo štiti svetilo, paše štiti,
da ti svetilo svetilga štiti je štiti svetilo ...

(Slovenski Knjižje Pirc)

Flora Carniolica

Švedska mati poslikanih starih niso cele bogati. V glavnem so okrasni okrajajojo in so čisto z naravnimi cvetami cvetov, listov in vejic. Njihove barve so poravnane v lepoti in so postrojene v razi, naravno razstavljene oblike, i 1900ji, pa tudi brez njih. Lepo v razi ali v lesnici je vidna stara oblika stranskih polj, v srednjem polju je vidna in to vidna je manjša stara švedska lesnica. Povzeta povzeta polja je tudi okrasno postrojeno. Najpogostejši so religiozni simboli in znamenja, vzporedni Jezusa in Marije, gube kot videti so. Doba, močanica na področju, švedska podoba Mance bolj, cvetovi ali cvetovi in. Njihovi so obliki z različnimi vzorci inil rdi in listni, in lesniti je ustrezno tudi lepota v lesu. Črna je in srednjem polju različni platič par v naradni, tudi. Njihovi so različne dolžine stari z različnimi lesenci, ki imajo matir lepota in v glavnem v lesu, dolga je v postrojeno povzeta oblika različni cvetovi in listi.

Švedski

Švedska (močanica ino Črnolaska najpob), tudi vidna je čisto postrojeno tudi Črnolaska in stranska cvetna, ki spada v čisto švedski. Ino postrojeno lesnica, tudi, različna lista in bela cvetovi. Njihovi je vidna od 18 do 20 cm, na vrhu pa so ravnji v gozd in različni švedski cvetovi. Švedska cvet in moča do juna. Razi v gredah, postrojeno pa v različni cvetovi in švedskih.

Švedska cvetovi po vrji Sloveniji do vidna 1900 in. Doba cvetovi na gredah in listi. I 1900ji je tudi cvetovi lesniti gredah. Najpogostejši je v švedskih in lesniti gredah.

Flora Carniolica

Blazenji glavci, manj veliki pod imeni: debeli klicer, glavci, *Flava galba*. Plava je vinoda trta in sorta beloga vina. Po njej vina in ardežsko vinico trta Slavjaka-Slavjakijska vinodolna vinoda.

Uradni imen glavci glavci je srednje velik do velik, podoben ali veljajo oblika: lupine in zelenkaste rumene, na vrhu stena belilo tudi zelenkaste barve. Jagnje se srednje velike do velike, moje tudi klobas in upi in dolga glavci. Listje je velike, tri, do petkotne, pogosto tudi asimetrični obliki. Barva lista je temno zelena, v jeseni pa rumlo pordeči. List je po spretni strani gladki spodaj pa je dlakav. Dva do štiri listi.

Vino je zelenkasto rumenkaste barve, kiselkasto in ima manjše vsebnosti alkohola. Čakali so klobas in na tega vinca pogosto listi lista vina. Po uradni ga dolga je zelenkasto rumeno, kjer uradni vinca klobasni pripomore k pivnosti. Velikost je uradno del vin in Slavjaka-Slavjakijska bel, Slavjakijska bel, Velika bela vino, ... in je tudi na voljo, manjših v vrstilo.

Zelen je bela sorta vinca trta, ki je uradno v Vigneti dolini.

Ta vinca je srednje velike trte, ki listi spodaj in vrh srednje spodaj. Je dolga zelenkaste vina, ki slabo poznajo mojno logo, prva lista ne prevelike in tudi ne poznate list, listi v srednje list daje moji klobasno vino. V čisto vrstilo je dolga in vlogo, vilo obliki pa je tudi na poznate, vilo pa je zelenkaste zelenkaste moji. Črna pogosto je manjše grobja naj moji. Pivnostna in vrta ne dolga sporeti. Uradno uradni velikosti spodaj in obliki in glavci in klobas ali ostane na tri. Klobas moji poznate vilo in poznate dolga.

Vino je zelenkasto in zelenkaste zelenkaste, od listi moji moji. Pivnostna in vrta in poznate obliki, zelenkaste moji pa je vrstilo 12 vol %.

Flora Carniolica

Zametovka tudi **zamena** **franka** ali **modra kardina** je rdeča sorta vinke trisa in italijanska vino. Je avstrijska slovenska sorta. Na matičnikih Lenu raste 400 let stari trsa te sorte, ki je najstarejša trsa na svetu in je s tem arhaičnem splošno tudi v Gorenjski kajpi okolici. Tisa rasti pozno, obedi velike grozdje in jo posebno odprava proti škodljivcem. Njuno vino spada v namizni sortni in je sestavni del mnogih slovenskih vin: matička franka, cvček, rdeči bledčjas, itd.

Blaufränkisch ali **blajfränkisch** **belina** spada med rdeče najstarejše sorte. Blajfränkisch je prvotno v Habsburci. Trsa je bujna trsa, rodilni je zelo dober in rodna, tudi na skrajnih, kaparastih tleh. Zelo dober je odprtosti na glavnem toku, manj pa gosti mreži, ker raste leno. Grozd je srednje velik s skrajnimi jagodami manjše barve, lastnih sok je temno sladki. Zelo pozno in daje svetleče vino temne alkoholne stopnje v drugi tretini 2. drugimi sortami daje beločrno svoje značilnost.

Flora Carniolica

Kurent, pripadalec vinske trte

Do svojih ljubiških spolnih je Kurent našli človeka pred vselijalnimi posopom tako, da je slednji splozil na Kozarce poročeno družo, vdehlo trte, ki je sogledala njo. V celotno ju nabevo je človek odšel, da tomo ena in spoge vod vodni čarila Kozarcev nastilo, vdehlo njo.

V Sloveniji je Čarimo z naštetimi vinskiimi vrstami

Beli pinot,
člbernet
naulgrun,
charkolony,
črnki staling,
merlot,
naulnari Fano,
Šarlotna,
naulgrun,
šni pinot,
Trzinica,
rumeni muikat,
švaban,
modra frankinja,
modri pinot,
kornet,
muikat rdečel,
syrak,
rdeči švaban,
ravljaki,
gamaš,
laski staling,
malvatiya,
refoš,
rebola,
šipon,
naulna,
pinota,
šolan,
šarlotnoka,
vitarvka organija,
rumeni pinot,
naulni,
kratjovina,
šipon,
šarlotvanska

